

KODEKS PONAŠANJA / CODE OF CONDUCT

I. PREAMBULA

Od svojih početaka pre više od 110 godina, OBO Bettermann grupa kompanija (u daljem tekstu „OBO“) pridaje veliku vrednost društvenoj odgovornosti i održivom korporativnom upravljanju i razvoju, kako sa ekološke, tako i sa ekonomske i socijalne perspektive. OBO ovu odgovornost shvata veoma ozbiljno - prema svojim zaposlenima i poslovnim partnerima, prema društvu u kome OBO posluje i prema okruženju koje čini osnovu postojanja OBO-a. Integritet, pravičnost i različitost sastavni su delovi OBO korporativne kulture. OBO deluje održivo, transparentno i orijentisano na performanse.

Da bi ostvario gore navedene vrednosti, OBO se obavezuje da će se pridržavati ovog Kodeksa ponašanja / Code of Conduct (u daljem tekstu „CoC“) u svojim aktivnostima, a isto očekuje i od svojih dobavljača i pružalaca usluga (u daljem tekstu „poslovni partneri“). Radi bolje čitljivosti koristi se jezički oblik generičkog muškog roda. Treba napomenuti da isključivu upotrebu oblika muškog roda treba razumeti bez obzira na pol. Međutim, ovo ni na koji način nema za cilj da izrazi diskriminaciju na osnovu pola ili kršenje principa jednakosti.

Ovaj CoC je stoga deo pojedinačnih ugovora između kompanija članica OBO i njihovih poslovnih partnera. OBO i njegovi poslovni partneri su dužni da se pridržavaju ovog CoC-a. Pored toga, OBO i njegovi poslovni partneri su u obavezi da svojim zaposlenima prenesu sadržaj ovog CoC-a.

Propisi i principi ovog CoC-a treba da se primenjuju i na OBO-ove indirektno dobavljače i pružaoce usluga, odnosno na dobavljače i pružaoce usluga OBO-ovih direktnih poslovnih partnera koji su neophodni za ispunjenje ugovora sa OBO-om. OBO-ovi poslovni partneri su stoga obavezni da što bolje promovišu propise i načela i da podstiču svoje dobavljače i pružaoce usluga da ih poštuju.

Propisi i principi opisani u ovom CoC zasnovani su na:

- Povelji UN o ljudskim pravima (Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima, Rezolucija UN 217 A (111) iz 1948. godine),
- Konvenciji Ujedinjenih nacija protiv korupcije,
- Osnovnim standardima rada ILO-a (Međunarodne organizacije rada),
- Deklaraciji iz Rija (27 principa „Deklaracije iz Rija o životnoj sredini i razvoju“),
- Minamatskoj konvenciji,
- Stokholmskoj konvenciji, i
- Bazelskoj konvenciji.

II. NAČELA

1. Načelo zakonitosti (princip legaliteta)

OBO i njegovi poslovni partneri se u svim aktivnostima pridržavaju načela striktnog poštovanja zakona (principa zakonitosti). Tamo gde su lokalni zakoni i propisi manje restriktivni, OBO i njegovi poslovni partneri se pridržavaju načela ovog CoC-a. U slučajevima kada postoji direktan sukob između važećeg lokalnog zakona i načela ovog CoC-a, lokalni zakon ima prednost. Međutim, OBO i njegovi poslovni partneri nastoje da se pridržavaju sadržaja ovog CoC-a.

Usklađenost sa principom zakonitosti posebno uključuje:

- Pribavljanje svih potrebnih zvaničnih odobrenja,
- punu saradnju sa vlastima,
- plaćanje poreza i dažbina u skladu sa važećim zakonima,
- usklađenost sa odredbama zakona o konkurenciji i antimonopolskom pravu,
- strogu zabranu korupcije i pranja novca,
- poštovanje ljudskih prava i ljudskog dostojanstva,
- usklađenost sa zakonima dotične zemlje u vezi sa zapošljavanjem zaposlenih,
- poštovanje zakonskih prava trećih lica,
- usklađenost sa zakonskim odredbama za zaštitu društvenih i ekoloških standarda,
- otkrivanje informacija koje zahtevaju važeći zakonski propisi,
- poštovanje odgovarajućih međunarodnih ekonomskih sankcija,
- oštovanje pravila o sukobu interesa utvrđenih važećim zakonodavstvom, kao i
- usklađenost sa zakonskim zahtevima svake zemlje za tačno računovodstvo u skladu sa zahtevima finansijske dokumentacije.

2. Integritet

OBO i njegovi poslovni partneri suštinski odbacuju svaki oblik korupcije, nepravedan uticaj i koruptivnu poslovnu praksu (posebno pranje novca). U tom kontekstu, svi zaposleni u OBO-u i poslovni partneri moraju pažljivo da obezbede da se prihvatanje ili odobravanje pogodnosti - od ili trećim licima - odvija samo u skladu sa važećim lokalnim zakonima.

3. Pravednost

OBO i njegovi poslovni partneri drže se poštenih i priznatih poslovnih praksi i poštene konkurencije. OBO i njegovi poslovni partneri se stoga ograđuju od nelegalnih sporazuma ili usklađenih praksi koje ograničavaju slobodnu konkurenciju. Ovo uključuje, na primer, sporazume o cenama, podele tržišta, sporazume o ugovornim uslovima ili određivanje cena preprodaje ili donjeg praga cena za proizvode.

Pored suzdržavanja od navedenog ponašanja, svi zaposleni u OBO-u i njegovi poslovni partneri su u obavezi da izričito odbiju takve ponude postojećih i budućih poslovnih partnera i da o tome obaveste svoje nadređene ili OBO-ovog službenika za usklađenost..

4. Različitost

OBO i njegovi poslovni partneri su odlučni da štite lično dostojanstvo, privatnost i lična prava svakog pojedinca. OBO i njegovi poslovni partneri štite i garantuju pravo na slobodu mišljenja i izražavanja. OBO i njegovi poslovni partneri su posvećeni poštovanju i aktivnoj podršci ljudskih prava priznatih u Povelji UN o ljudskim pravima (uključujući prava pojedinaca, lokalnih zajednica i autohtonih naroda). OBO i njegovi poslovni partneri štite i promovišu ženska prava. OBO i njegovi poslovni partneri ne tolerišu diskriminaciju ili uznemiravanje svojih zaposlenih i promovišu raznolikost i različitost.

a) Zabrana dečijeg rada, prinudnog rada i ropstva

U skladu sa osnovnim standardima rada Međunarodne organizacije rada, OBO i njegovi poslovni partneri zapošljavaju samo radnike koji su navršili zakonski propisani minimalni uzrast. OBO i njegovi poslovni partneri izričito odbijaju korišćenje prinudnog rada i svaki oblik ropstva.

b) Uslovi rada

U skladu sa osnovnim standardima rada Međunarodne organizacije rada, OBO i njegovi poslovni partneri se obavezuju da će zapošljavati svoje zaposlene isključivo u skladu sa lokalnim propisima o zaštiti na radu i radnom vremenu. OBO i njegovi poslovni partneri se obavezuju da u okviru svojih poslovnih aktivnosti stvaraju uslove za rad bez bilo kakvog maltretiranja ili ponižavanja zaposlenih.

c) Sloboda udruživanja

OBO i njegovi poslovni partneri poštuju slobodu udruživanja svojih zaposlenih. U tom kontekstu, OBO i njegovi poslovni partneri moraju poštovati sve važeće zakone i sarađivati sa svojim zaposlenima u skladu sa važećim zakonima.

d) Zabrana nejednakog tretmana

OBO i njegovi poslovni partneri odbijaju svaku vrstu diskriminacije, uključujući diskriminaciju na osnovu nacionalnog i etničkog porekla, socijalnog porekla, zdravstvenog statusa, invaliditeta, seksualne orijentacije, starosti, pola, političkog mišljenja, vere ili uverenja, osim ako to ne predstavlja zakonski propisan uslov za zaposlenje. Nejednak tretman obuhvata, posebno, isplatu nejednake plate za rad jednake vrednosti.

e) Prikladna zarada

OBO i njegovi poslovni partneri se obavezuju da svojim zaposlenima isplaćuju prikladnu zaradu. Ista mora najmanje odgovarati nivou minimalne zarade utvrđene odgovarajućim važećim zakonima zemlje.

f) Očuvanje prirodnih resursa

OBO i njegovi poslovni partneri obezbeđuju da se pribavljanje zemljišta, šuma ili voda, čije korišćenje obezbeđuje egzistenciju ljudi, neće biti sprovedeno nezakonitim iseljenjem ili nezakonitom eksproprijacijom. Štetne promene životne sredine (npr. promene zemljišta, zagađenje vode, prekomerna potrošnja vode) koje značajno utiču na zdravlje, pristup vodi za piće i proizvodnju hrane takođe se moraju izbegavati.

g) Upotreba privatnih ili javnih snaga bezbednosti

OBO i njegovi poslovni partneri se obavezuju da neće koristiti snage privatnog ili javnog obezbeđenja za zaštitu poslovnog projekta, ako se zbog nedostatka obuke ili kontrole prekrši zabrana mučenja i okrutnog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja u angažovanju snaga bezbednosti, dođe do povreda po život ili telo ili se naruši sloboda udruživanja i koalicije.

5. Održivost

a) Standardi životne sredine

OBO i njegovi poslovni partneri imaju pravo da koriste sopstvene resurse u okviru sopstvene ekološke i razvojne politike. OBO i njegovi poslovni partneri su odgovorni za to da aktivnosti u njihovoj sferi uticaja ne štete životnoj sredini. To uključuje, posebno, neovlašćene promene zemljišta, zagađenje vode, zagađenje vazduha, štetne emisije buke i prekomernu potrošnju vode. OBO i njegovi poslovni partneri se obavezuju da će poštovati sve propise o zaštiti životne sredine, postupati u skladu sa principima održivog razvoja i stoga poslovati što je moguće ekološki prihvatljivije.

OBO i njegovi poslovni partneri su posvećeni zaštiti životne sredine. Tamo gde je moguće, OBO i njegovi poslovni partneri imaju sertifikovan sistem upravljanja životnom sredinom u skladu sa DIN ISO 14001 ili EMAS. OBO i njegovi poslovni partneri dosledno sprovode odvajanje otpada, reciklažu, kontrolu zagađenja vazduha i zaštitu voda. Sa opasnim supstancama se rukuje pravilno i vidljivo, a obezbeđeni su i neophodni bezbednosni listovi. OBO i njegovi poslovni partneri postavljaju službenika za zaštitu životne sredine ukoliko postoji zakonska obaveza.

U cilju zaštite životne sredine, OBO i njegovi poslovni partneri primenjuju princip predostrožnosti koliko god je to moguće. Ukoliko je ozbiljna ili trajna šteta neminovna, nedostatak potpunih naučnih saznanja o razmerama štete ne bi trebalo da bude razlog da OBO i njegovi poslovni partneri odlažu efikasne i skupe mere za izbegavanje štete po životnu sredinu.

OBO-ova strategija održivosti i posvećenost otkriveni su u izveštaju o održivosti koji je zasnovan na međunarodnim zakonima i standardima.

b) Materijali i odlaganje

OBO i njegovi poslovni partneri se zalažu za što manji uticaj na životnu sredinu upotrebom materijala. OBO i njegovi poslovni partneri nastoje da recikliraju što je moguće više upotrebljenih materijala.

OBO i njegovi poslovni partneri se takođe obavezuju da će poštovati zabrane opasnih hemikalija u skladu sa važećim zakonima (posebno Minamatske, Stokholmske i Bazelske konvencije). Ovo takođe osigurava da se poštuju zabrane izvoza i uvoza opasnog otpada i da se otpadom postupa na ekološki prihvatljiv način. Osim toga, OBO i njegovi poslovni partneri poštuju zakonske propise dotične zemlje i zvanične zahteve prilikom odlaganja otpada.

c) Energetska efikasnost/potrošnja

OBO i njegovi poslovni partneri su posvećeni korišćenju obnovljivih izvora energije gde god je to moguće i što je moguće efikasnijem poslovanju. U tu svrhu se prati i dokumentuje potrošnja energije.

Ukoliko je moguće i na poseban zahtev kupca, OBO i njegovi poslovni partneri obezbeđuju karbonski otisak kompanije (CCF/Scope 1-3) i karbonski otisak proizvoda (PCF) za proizvode, procese i usluge. Prikupljanje, proračun, evaluacija i komunikacija relevantnih podataka o CO₂e (ekvivalenta CO₂) treba da se obavlja u skladu sa važećim normama i standardima Protokola o gasovima staklene bašte (GHG Protocol) i ISO 14064. OBO ima strategiju dekarbonizacije. Na osnovu CCF i PCF, poslovni partner treba, ako je moguće, da ima i sledi strategiju dekarbonizacije.

6. Transparentnost

a) Sistem uzbunjivača

- Od svih zaposlenih u OBO-u se traži da preduzmu mere protiv kršenja ovog CoC-a i prijave ih svojim nadređenima ili službeniku za usklađenost. Menadžeri OBO-a su posvećeni promovisanju prijavljivanja prekršaja, dostupni su kao kontakt osobe za prijave i služe kao uzor svojim zaposlenima. Za prijem i obradu prijave, OBO je implementirao sistem uzbunjivača i Direktive o uzbunjivačima.

Prijave će se tretirati kao strogo poverljive. Ukoliko uzbunjivač postupa u dobroj veri, represalije protiv njega su nedopustive i isključene, čak i ukoliko se prijava naknadno pokaže neosnovanom.

Kršenje odredbi ovog CoC-a generalno će se kažnjavati sa posledicama po zakonu o radu, bez obzira na položaj zaposlenih koji su uključeni u hijerarhiju kompanije.

- Pozivaju se svi poslovni partneri, njihovi podizvođači i njihovi zaposleni da prijave moguća kršenja ovog CoC-a. Obo je za prijave implementirao [sistem uzbunjivača](#), kojem se može pristupiti na [OBO internet stranici](#) (www.obo.de -> Pravno -> Sistem uzbunjivača).

Alternativno, izveštaji se takođe mogu podneti OBO-ovom službeniku za usklađenost putem e-pošte, telefona ili lično. Poslovni partneri obaveštavaju svoje zaposlene i podizvođače o raznim opcijama u okviru svojih mogućnosti.

b) Žalbeni postupak

Da bi ispunio naše zakonske obaveze, OBO je takođe uspostavio žalbeni postupak u skladu sa Zakonom o dužnoj pažnji u lancu snabdevanja (LkSG). Žalbeni postupak omogućava ljudima da ukažu na ljudska prava i rizike po životnu sredinu, kao i na kršenje ljudskih prava ili ekoloških obaveza koje su nastale kao rezultat privrednih aktivnosti OBO-a u sopstvenoj poslovnoj oblasti ili direktnom dobavljaču. Žalbe po sa Zakonu o dužnoj pažnji u lancu snabdevanja (LkSG) mogu se poslati na adresu e-pošte supplychain.complaints@obo.de. Žalbe se obrađuju po istom postupku kao i prijave uzbunjivača.

III. ZAŠTITA ODNOSA POVERENJA

Transparentno i profesionalno rukovanje nabavkama

OBO i njegovi poslovni partneri se obavezuju da će prekvalifikovati dobavljače ili pružaoce usluga u skladu sa dokumentovanim i transparentnim procesom odobrenja i dizajnirati sopstveni lanac snabdevanja na društveno i ekološki odgovoran način.

Osim toga, OBO-u ili njegovim poslovnim partnerima zabranjeno je da bez prethodne saglasnosti nosioca prava prosleđuju poverljive informacije za koje su saznali u toku svog rada. Stoga konkurenti poslovnog partnera ne mogu posebno biti informisani o cenama/ponudama ili drugim poslovnim informacijama o kojima se pregovara sa drugim poslovnim partnerima.

IV. POSTUPANJE SA INFORMACIJAMA

1. Princip dokumentacije

Svi dokumenti i zapisi (interni ili eksterni) koje OBO i njegovi poslovni partneri kreiraju u okviru svojih poslovnih aktivnosti moraju biti potpuni i istiniti.

OBO i njegovi poslovni partneri poštuju svoje obaveze da obelodanjuju finansijske i druge korporativne informacije u skladu sa važećim lokalnim zakonima. Kao deo svojih poslovnih aktivnosti, OBO i njegovi poslovni partneri kreiraju dokumente i evidenciju samo ako to zahtevaju važeći lokalni zakoni ili je u njihovom neposrednom interesu.

2. Zaštita i bezbednost podataka

OBO i njegovi poslovni partneri su vezani važećim zakonskim odredbama u zemlji u pogledu zaštite i bezbednosti podataka. OBO i njegovi poslovni partneri nastoje da svoje procese i informacione sisteme održavaju na odgovarajućem nivou kako bi na adekvatan način zaštitili lične podatke i poslovne tajne.

3. Izbegavanje direktnog i indirektnog uticaja

OBO i njegovi poslovni partneri poštuju važeće antikorupcijske zakone. Da bi to osigurali, i OBO i njegovi poslovni partneri će se pobrinuti da zaposleni ili podizvođači ne daju obećanja kako bi stekli nepravednu prednost.

4. Poštovanje intelektualne svojine trećih lica

OBO i njegovi poslovni partneri poštuju intelektualnu svojinu trećih lica. OBO i njegovi poslovni partneri ne koriste intelektualna dela trećih lica bez izričite saglasnosti nosioca prava.

5. Postupanje sa konfliktnim mineralima

OBO i njegovi poslovni partneri moraju poštovati zakonske propise koji važe u dotičnoj zemlji u vezi sa konfliktnim mineralima.

OBO i njegovi poslovni partneri se obavezuju

- da pažljivo proveravaju svoje lance snabdevanja kako bi utvrdili da li im se prodaju proizvodi koji sadrže kalaj, tantal, volfram ili zlato i, ako da, da li i u kojoj meri ovi metali potiču iz i područja konflikta i visokog rizika;
- da po potrebi proslede rezultate ovog testa svojim kupcima i
- da nastoje da budu ili postanu „bez konflikta” kako bi osigurali da metali o kojima je reč ne dolaze iz konfliktnih i visoko rizičnih područja.

6. Carinska i izvozna kontrola

OBO i njegovi poslovni partneri su u obavezi da se pridržavaju međunarodnih propisa o carinskoj i izvoznoj kontroli dotične zemlje i da saraduju sa nadležnim organima.

V. KRŠENJA CoC-a

1. Kontrole

OBO zadržava pravo da izvrši najavljene terenske posete i revizije kod poslovnih partnera u cilju provere usklađenosti sa ovim CoC-om, ako ne remete prekomerno poslovanje, postoji određeni razlog, nema rizika po kompanijsku i poslovnu tajnu i ako se time ne krše neki propisi o zaštiti podataka.

2. Posledice kršenja

Kršenja CoC-a ponašanja moraju biti zaustavljena i ispravljena što je pre moguće. Međutim, ako se prekršaj ne može otkloniti u doglednoj budućnosti, neophodan je i implementiran zajednički koncept sa planom za okončanje ili minimiziranje kršenja. Ako mere ne budu sprovedene na vreme ili se pokažu neefikasne, OBO ima pravo, u okviru zakonskih odredbi, da odmah raskine odgovarajući ugovor.

VI. OSTALO

Ukoliko ugovor o radu ili poseban propis za određena lica sadrži dodatne odredbe, one i dalje važe.

Informacije i kontakt osoba

Dodatne informacije se mogu naći na [Usklađenost | OBO](#)

OBO Bettermann Holding GmbH & Co.KG
Hüingser Ring 52
58710 Menden

dr. Máté Smelka
Grupa kompanija OBO Bettermann
Compliance Officer International

Mobilni telefon: +36 20 490-2967

Telefon: +36 29 349-708

compliance@obo.de